

ved Smørafgiftens Prisstigning fra 7 St. til 85 D. pr. Pd., medens Rug og Byg kun er steget fra 3 Rdlr. til henholdsvis 8 Kr. 39 D. og 8 Kr. 77 D. pr. Td., mere end dobbelt saa høj, og de Lettelser i Gammelfskatten og Landskatten, Den har, ere herved udlignede. Naar hertil kommer, at i Tiden mellem 1617 og 1664 var Dens Landgilde forhøjet med over 100 Tdr. Smør, 400 Tdr. Sæd, 400 Rdlr. i Penge m. m., trods at denne under Bispernes og Lübeckernes Regering holdt sig ens, og at Forordning af 1557 udtrykkelig forbyder at forhøje Landgilde, Gæsteri eller andre Afgifter, saa maa her være god Grund til at medregne den Smørafgift, der næppe er mere end 20 à 30 Aar ældre end den ældste

Del af Gammelfskatten, som stammer fra 1662, og som Bornholm var fri for, til Dels — som Etatsraad Mandix siger i sin Kammeret — fordi Den havde saa høj en Landgilde at svare til Staten, hvilket man ved Statteansættelse allerede før 1658 tog Hensyn til.

Førhøjelsen af Landgilden fremgaar af følgende Udskrift af de bornholmste Fordebøger, der ere opbevarede i Rigsarkivet; men da der ingen findes ældre end 1598—99 og ingen i Tidrummet 1616—17 til 1664, kan det vanskeligt paavises, hvorledes Paalæget har fundet Sted, uden som i Bilag I. oplyst, Bygafgiftens Førhøjelse som Vederlag for, at Bønderne fritoges for at avle Lehnsmændens Gods Hammershus og Simblegaard.

Udskrift af Bornholms Fordebøger:

1598—99.	1616—17.	1663—64.
Penge: 389 ¹ / ₂ \mathcal{L} , 7 β , ¹ / ₂ Al-		
bum.....	389 ¹ / ₂ \mathcal{L} 7 β ¹ / ₂ Album.....	2,976 \mathcal{L} 1 ¹ / ₂ Drdt.
Mel: 1 Td.....	1 Td.....	4 Tdr.
Rug: 159 ¹ / ₂ Td.....	159 ¹ / ₂ Td.....	159 Tdr. 3 Skpr.
Byg: 747 Tdr. 4 Skpr.	747 Tdr. 3 Skpr.....	895 Tdr. 3 Skpr.
Havre: 1,023 Tdr. 1 Skp. ..	1,030 Tdr. 1 Skp.....	1,282 ¹ / ₂ Td.
Smør: 15 ¹ / ₂ Læst, 5 Tdr.,	15 ¹ / ₂ Læst, 5 Tdr., 1 Fdt.,	
1 Fdtr., 6 b. \mathcal{L}	6 b. \mathcal{L}	25 Læst, 5 Tdr., 2 Pd., 14 \mathcal{L} .
Wg: 26 Dl 20 Wg.....	26 Dl 20 Wg.....	26 Dl 20 Wg.
Sætte: 15.....	15.....	15.
Hø: 296 Læs.....	296 Læs.....	297 Læs.
Bød: 3,078 Læs.....	3,078 Læs.....	3,833 Læs.
Kul: 3 Læster 3 Tdr.....	3 Læster 3 Tdr.....	3 Læster, 3 Tdr.
Dagsvirke: 16 Dage.....	16 Dage.....	216 Dage.
11 levende Dyen.....	11 levende Dyen.....	14 Joernød.
56 Sommernød.....	56 Sommernød.....	54 ¹ / ₂ Sommernød.
39 Skatteløer, 3 Kofjerdinger.	29 Skatteløer, 3 Kofjerdinger.	39 ¹ / ₂ Skatteløer.
39 Svin, 3 Fjerdinger.....	29 Svin, 3 Fjerdinger.....	39 ¹ / ₂ Svin.
247 ¹ / ₂ Faar.....	247 ¹ / ₂ Faar.....	227 Faar.
157 Lam.....	156 ¹ / ₂ Lam.....	217 Lam.
683 Gæs.....	683 Gæs.....	708 Gæs.
2,620 Høns.....	2,620 Høns.....	2,660 Høns.
36 ¹ / ₂ Td. Torff.....	36 ¹ / ₂ Td. Torff.....	42 ¹ / ₂ Td. Torff.
Dkser at stalde: 1.....	1.....	Tejer: 17.
Matgæsteri: 1.....	1.....	Tørret Torff: 1,100 Stfr.
		Limsten: 663 Læs.
		Langhalm: 8 Traver.
		Dkser at stalde: 1.

De saakaldte Bornholms Privilegier af 29de December 1658 og 21de September 1770 have været Grundlag for en lavere Beskatning paa Bornholm hvad angaar Gammelfskat, Land- og Ligningskatten samt Byg-

ningsafgiften. Godsejernes privilegerede Hartkorn blev ved Forordning 16de December 1682 ogsaa fritaget for at svare saa høj Skat til Staten som det uprivilegerede; men ved Lov 20de Juni 1850 udlignedes det